ДО ЧЛЕНОВЕТЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА
НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР ПО ПРАВО“

С Т А Н О В И Щ Е

от

проф. д-р Поля Голева- Професор по Гражданско и семейно право, Професионално направление 3.6 Право**,** Научна специалност Гражданско и семейно право – член на научно жури в процедура по публична защита на дисертационен труд на тема**:“Едностранно поемане на гражданскоправно задължение“** за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в научна област 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.6 Право, с автор **Владислав Светославов Дацов**, докторант в редовна форм**а на обучение по докторска програма „Гражданско и семейно право“ в Института за държавата и правото към Българската академия на науките с научен ръководител доц. д-р Вълчин Здравков Даскалов**

I. Относно докторанта и процедурата

Процедурата е открита и се провежда съгласно изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за държавата и правото при Българската академия на науките / ИДП при БАН/.

Със Заповед № РД-09-26 от 3.04.2023 г. на директора на ИДП при БАН съм назначена за член на научното жури, като с решение от първото заседание на журито от 11.04.2023 г. ми е възложено да изготвя становище в настоящата процедура.

Г-н Владислав Дацов е завършил висше юридическо образование, специалност Право, през 2017г. /Диплома от 17.05.2017 г., изд. от Софийски университет, Юридически факултет/ с отличен успех и специализации по правораздаване, международно право и международни отношения.

Като докторант г-н Вл. Дацов е зачислен в задочна форма на обучение по докторска програма „Гражданско и семейно право“ в професионално направление 3.6. Право, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, със Заповед No РД-09-70 от 15.07.2021 г. на директора на ИДП при БАН, считано от 01.10.2021 г. Крайният срок на обучение е 30.09.2025 г. Отчислен е с право на защита, считано от 29.03.2023 г. съгласно заповед РД-09-25 от 3.04.2023 г. Темата на дисертационния труд „Едностранно поемане на гражданскоправно задължение“ е утвърдена със заповедта за зачисляването му. Научен ръководител е доц. д-р Вълчин Здравков Даскалов. По време на своето обучение докторантът успешно е изпълнил всички задачи, предвидени според индивидуалния му учебен план. Положил е изпит по базов специализиран предмет и по английски език. Има натрупани общо 130 кредита.

Представеният от докторанта автореферат в обем от 31 печатни страници дава вярна и точна обща представа за дисертационния труд, вкл. за актуалността на избраната тема, приложените методи на научно изследване, практическата значимост и полезност на труда, неговата структура и съдържание, както и научната новост на изследването. Авторефератът отговаря на изискването за систематично представяне на основните акценти от съдържанието на труда по глави, както и посочване на научните приноси в дисертационния труд.

Докторантът е приложил и пет научни публикации по темата на дисертационния труд, две от които са поместени в Studia iuris, една в „Съвременно право“, една – в „Общество и право“ и една – в „Търговско и облигационно право“. Публикациите са посветени на отделни, теоретично значими и с голяма практическа важност аспекти от материята на дисертацията: правната специфика на гражданскоправното задължение; развитието на полицитацията в Древния Рим до наши дни; отказ от поето задължение за даване на заем; правно очакване, възникващо от едностранно поемане на гражданскоправно задължение; възникване на полицитационно правоотношение от едностранно поемане на гражданскоправно задължение. Правна характеристика.

Посочените научни съчинения изпълняват законовото изискване части от дисертацията да бъдат публикувани в научни списания. Те обосновават 50 кредита (по 10 кредита на статия).

II. Относно дисертацията

1. За дисертабилността на дисертационната тема

На първо място следва да се подчертае оригиналността на темата. Избраната тема е дисертабелна, защото не е била предмет на цялостно и самостоятелно монографично изследване у нас. С нейното разработване докторантът прави значителен принос в гражданскоправната наука. Той разглежда уредените в гражданското и търговското законодателство случаи на едностранно поемане на гражданскоправно задължение, откроява техните специфични черти с цел да изведе общите им белези и да обоснове понятието за едностранно поемане на гражданскоправно задължение. Цялото изследване почива на богат емпиричен материал, почерпен от резултатите на историкоправния, сравнителноправния метод, метода на догматичния анализ, на богата съдебна практика и на задълбочено представяне на теоретичните виждания по отделните въпроси.

Слабо познатата на българската доктрина тема за едностранните сделки дава възможност докторантът да разгърне своите творчески способности и да доразвие и обогати теорията на облигационното и на търговското право. Нейното разработване изисква широки и задълбочени познания по теория на правото, облигационно и търговско право, област, в която му се присъжда научната степен „доктор по право“. Това е тема, която не само показва способностите на докторанта за креативно новаторско научно мислене, но му открива хоризонт да даде своя принос за развитието на облигационноправната наука.

Изложеното ми дава основание да приема, че принос в правната теория е именно удачният избор на дисертабелна тема.

Теоретичната и практическа полезност на труда се изразяват в това, че авторът *не само* е изяснил същността на полицитацията, но я е представил и изследвал като правоотношение със специфичен юридически факт – волеизявлението на обещателя и специфично съдържание.

2.Оценка на приносните моменти в дисертацията

2.1.Приносно значение за нашата доктрина и практика има обоснованата от докторанта по теоретичен път правна квалификация на възкръсналото от римското право понятие за полицитацията, която е дефинирана като абстрактна неформална гражданскоправна сделка между живи с определено в нея поето от волеизявителя гражданскоправно задължение, което трябва да достигне до знанието на своя адресат, за да породи правни последици. До този извод авторът стига след подробен анализ на отделните случаи на едностранно поемане на задължение в облигационното и търговското право, които са нормативно уредени като едностранното поемане на задължение за извършване на действие от трето лице или за неговото задължаване – чл. 23 ЗЗД; публичното обещаване на награда – чл. чл. 368 и 369 ЗЗД; обещание за дарение – чл. 226, ал. 1 ЗЗД; обещание за даване на заем – чл. 241 ЗЗД; менителницата, записът на заповед, чека, акредитива, банковата гаранция и в които дисертантът открива и обобщава по индукционен път общите черти за да създаде общото понятие за полицитация и да определи неговите правни признаци – неформално волеизявление; от него не възниква за бенефициера субективно право; предметът на задължението, както и промитентът и бенефициерът могат да бъдат от всякакъв вид.

Плод на този индукционния подход на изследване са важните от законодателна гледна точка предложения de lege ferenda – чл. 23, чл. 241 ЗЗД

3.2. Не може да не се отбележи като принос за развитието на общата част на гражданското право новото виждане, което авторът споделя, за разграничението между абстрактните и каузалните сделки, което се провежда не с оглед на наличието или липсата на основание като условие за тяхната действителност, а в зависимост от това, дали те имат едно или могат да имат различни основания. Внимание заслужава и оригиналното обяснение на критерия за обосноваване на едно юридическо задължение като гражданскоправно, макар то да страда от някои логически неясноти. Централно място в новото знание, което създава дисертацията, е тезата за правното очакване и неговото разграничение от субективното право. Изхождайки от своето твърдение, че при полицитацията промитентът не може да създаде субективно право за бенефициера, а само гражданскоправно задължение за себе си, и че очакването задължението да бъде изпълнено почива на доверието между страните и намерението на обещателя да изпълни задължението, авторът неочаквано стига до извода, че въпреки това различие правното очакване се ползва със същата правна защита, както всяко друго гражданско правоотношение със същински права и задължения. Струва ми се, че обяснението страда от липса на логична последователност и прави

излишна теорията за правното очакване, след като се заличава границата между полицитационното правоотношение и гражданското отношение със същински права и задължения. Границата между двете авторът прокарва само с помощта на справедливостта, която точно в този контекст ми се струва под въпрос. Още повече, че би могла да се накърни и правната сигурност, както и да се „изтрие“ спецификата на полицитацията като самостоятелно правно понятие.

Бих си позволила и една бележка, отнасяща се до трета и четвърта глави. Независимо че авторът изследва всички възможни субекти на полицитационното правоотношение, същото е излишно, доколкото няма особености в субектния състав нито на промитента, нито на бенефициера. Глава трета можеше да бъде спестена, ако при правната характеристика на едностранното задължаване докторантът беше се спрял на въпроса за вида на сделката – дали тя е intuitu personae, дали задължението и правното очакване са наследими или не. Всъщност в глава втора не липсва изложение по тези въпроси, което още един път показва липсата на нужда от самостоятелна глава, посветена на субектите на полицитационното правоотношение. Смятам, че същото важи и за четвърта глава, в която няма толкова много особености нито в основанията за прекратяване на правоотношението, нито в правния режим на недействителността. Ако има няколко специфични момента, те също щяха да намерят място в глава втора. Така би се постигнала известна концентрация и икономия в изложението.

Следва обаче да се подчертае съществения научен принос на докторанта в предложенията за усъвършенстване на законодателството, които са обобщени и систематизирани в заключенията, както и посочване на тенденцията за разширяване приложното поле на полицитацията в редица държави в света.

3.Заключение:

В съответствие с чл. 6, ал. 3 ЗРАСРБ и чл. 27 ППЗРАСРБ, дисертационният труд трябва да съдържа научни или научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания. Съгласно чл. 27, ал. 2ППЗРАС дисертационният труд трябва да бъде представен във вид и обем, съответстващи на специфичните изисквания на първичното звено, в което докторантът е осъществил изследването.

Намирам, че представеният от г-н Владислав Светославов Дацов дисертационен труд съответства на горепосочените материалноправни изисквания. Той съдържа научни и научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за държавата и правото при Българската академия на науките. Представената дисертация показва, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания в областта на частното право, като демонстрира качества за провеждане на самостоятелни научни изследвания.

Предвид гореизложеното и в качеството ми на член на научното жури по чл. 9 ЗРАСРБ, убедено давам своята положителна оценка за представения дисертационен труд и предлагам на почитаемото научно жури да даде образователната и научна степен “доктор” на г-н Владислав Светославов Дацов в област на науката - 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, докторска програма „Гражданско и семейно право“.

19 май 2023 г. проф. д-р Поля Голева

TO THE MEMBERS OF THE SCIENTIFIC JURY IN THE PROCEDURE OF AWARDING THE SCIENTIFIC DEGREE "PH.D."

O P I N I O N

BY

Prof. Ph.D. Polya Goleva – Professor of Civil and Family Law, Professional Field 3.6 Law**,** Scientific Specialty Civil and Family Law – member of the scientific jury in the procedure of the public defense of the Ph.D. thesis**: "Unilateral Assumption of a Civil Obligation"** for awarding the educational and scientific degree "Ph.D." in scientific field 3. Social, economic and legal sciences, professional field: 3.6. Law, by the author **Vladislav Svetoslavov Datsov**, an extramural Ph.D. student in the doctoral program **„Civil and Family Law" in the Institute for the State and the Law of the Bulgarian Academy of Sciences with academic supervisor Associate Professor Ph.D. Valchin Zdravkov Daskalov.**

I. With regard to the Ph.D. student and the procedure

The procedure has been initiated and is conducted in accordance with the requirements of the Development of the Academic Personnel in the Republic of Bulgaria Act (DAPRBA), the Regulation for its application (RADAPRBA) and the Regulation for the Terms and Order for Acquiring Scientific Degrees and Holding Academic Positions in the Institute for the State and the Law of the Bulgarian Academy of Sciences /ISL of BAS/.

With Order No RD-09-26 from 3rd April 2023, issued by the Head of ISL of BAS, I was appointed as a member of the scientific jury, and by decision from the first hearing of the jury from 11th April 2023 I was assigned to prepare an opinion in the current procedure.

Mr. Vladislav Datsov received higher legal education, specialty Law, in 2017 /Certificate from 17th May 2017, issued by Sofia University, Faculty of Law/ with excellent marks and specializations in Administration of Justice, International Law and International Relations.

As a Ph.D. student Mr. Vladislav Datsov was enrolled as an extramural Ph.D. student in the Ph.D. program "Civil and Family Law" in professional field 3.6. Law, sphere of higher education 3. Social, economic and legal sciences, with Order No RD-09-70 from 15th July 2021 by the Head of ISL of BAS, starting on 1st October 2021. The time limit of the educational period is 30th September 2025. He was admitted to public defense of his dissertation as of 29th March 2023 according to Order RD-09-25 from 3rd April 2023. The topic of the Ph.D. thesis „Unilateral Assumption of a Civil Obligation" was affirmed with the Order for enrolling the Ph.D. student. The academic supervisor is Associate Prof. Ph.D. Valchin Zdravkov Daskalov. In the course of his education, the Ph.D. student has successfully completed all tasks, set forth in his individual educational plan. He has taken the exams in both the basic specialized subject and in English. He has received an overall of 130 credits.

The presented by the Ph.D. student abstract is 31 pages long and gives correct and accurate overall impression of the dissertation, including the actuality of the chosen topic, the applied methods of scientific research, the practical importance and usefulness of the work, its structure and contents, as well as the scientific novelty of the study. The abstract meets the requirement for systematic presentation of the main emphases from the contents of the work in chapters, as well as for pointing out the scientific contributions in the Ph.D. thesis.

The Ph.D. student has enclosed five scientific publications on the topic of the dissertation, two of which - in Studia Iuris, one - in „Contemporary Law", one – in „Society and Law" and one – in „Commercial Law and Law of Obligations". The publications are devoted to particular, theoretically important and with great practical significance aspects of the matter of the Ph.D. thesis: the legal specifics of a civil obligation; the development of pollicitatio from Ancient Rome till now; the waiver of the obligation to lend a loan; the legal expectation, arising from the unilateral assumption of a civil obligation; the arising of a pollicitatio legal relation from the unilateral assumption of a civil obligation. Legal characteristics.

The above scientific publications meet the legal requirement parts of the dissertation to be published in scientific journals. They justify 50 credits (10 credits for each article).

II. With regard to the Ph.D. thesis

1. On the dissertationability of the Ph.D. thesis

First, the originality of the topic needs to be emphasized. The chosen topic is dissertationable because it has not been the subject of a comprehensive and independent monographic study in our legal literature. In researching it the Ph.D. student makes a considerable contribution to the Civil Law science. He analyzes the regulated in the Civil and Commercial Acts cases of unilateral assumption of a civil obligation, outlines their specific aspects in order to bring to the fore their common characteristics and to justify the concept of the unilateral assumption of a civil obligation. The whole study is based on ample empirical data, gathered as a result of the historic-legal, and the comparative-legal method, the method of dogmatic analysis, on abounding case law and on the profound presentation of the theoretical views on the particular matters.

The poorly studied in the Bulgarian legal doctrine topic of the unilateral deals gives the Ph.D. student the opportunity to unleash his creative abilities and to further develop and enrich the theory of both the Law of Obligations and Commercial Law. Its development requires broad and profound knowledge on the Theory of Law, Law of Obligations and Commercial Law – the sphere in which he is to be awarded the Ph.D. scientific degree. This is a topic which shows not only the abilities of the Ph.D. student for creative innovative scientific thinking, but also gives him the opportunity to make his contribution to the development of the Law of Obligation science.

The above gives me grounds to accept that a contribution to the legal theory is precisely the appropriate choice of a dissertationable topic.

The theoretic and practical usefulness of the work owes to the fact that the author has *not only* clarified the essence of the pollicitatio, but also presented it and analyzed it as a legal relation with a specific legal fact – the declaration of will of the promisor – and specific contents.

2. Assessment of the contributions in the dissertation

2.1. A contribution to our legal doctrine and practice is the justified by the Ph.D. student in a theoretic way legal qualification of the resurrected from the Roman Law concept of pollicitatio, which is defined as an abstract, informal Civil Law deal *inter vivos* with a defined in it civil obligation, assumed by the promisor, which needs to be perceived by the addressee in order for legal consequences to arise. This is the conclusion the author reaches after a detailed analysis of particular instances of unilateral assumption of an obligation in both the Law of Obligations and Commercial Law, which are regulated by legal norms, as a unilateral assumption of an obligation for the action of a third party or their

obligation – art. 23 from the Obligations and Contracts Act (OCA); the public promise for a reward – articles 368 and 369 OCA; the promise for a donation – art. 226, par. 1 OCA; the promise for lending a loan – art. 241 OCA; the bill of exchange, the promissory note, the check, the letter of credit, and the bank guarantee in which the Ph.D. student finds and summarizes by the way of induction the common features in order to derive the main concept of pollicitatio and to define its legal characteristics – informal declaration of will; it does not give rise to a legal right for the beneficiary; the object of the obligation, as well as the promissor and the beneficiary can be of any kind.

The result of this induction approach in the study are the important from the viewpoint of the lawmaker proposals de lege ferenda – art. 23, art. 241 OCA.

2.2. It is worth mentioning as a contribution to the development of the general part of the Civil Law the new view the author shares about the distinction between abstract and causal deals, which stems not from the existence or lack of a cause as a condition for their validity, but from whether there is only one or there may be various causes. The original explanation of the criterion, regarding when a legal obligation is a civil one, deserves paying attention to, although it is negatively affected by some logical ambiguities. A central part in the new knowledge the dissertation creates is the thesis of the legal expectation and its discerning from the legal right. Proceeding from his statement that in the pollicitatio the promissor cannot create a right for the beneficiary, but only a legal obligation for themselves, and that the expectation the obligation will be fulfilled is based on the trust between the parties and the intention of the promissor to fulfil the obligation, the author unexpectedly reaches the conclusion that, notwithstanding this difference, the legal expectation is under the same protection, as any other legal relation with actual rights and obligations. To my way of thinking, this explanation lacks logical consistency and makes unnecessary the theory of the legal expectation since it erases the borderline between the pollicitatio legal relation and the civil legal relation with actual rights and obligations. The author runs the boundary between the two only with the aid of justice, which, in this particular context, seems dubious. Moreover, legal certainty may be negatively affected and the specifics of the pollicitatio as an independent legal concept may be “erased”.

I would venture a note, regarding chapters three and four. Although the author analyzes all possible subjects of the pollicitatio legal relation, this is unnecessary since there are no specifics in subjective composition of either the promissor or the beneficiary. Chapter three can be omitted if the Ph.D. student, in the legal characteristic of the unilateral assumption of an obligation, analyzes the matter regarding the kind of the deal – whether it is intuitu personae, and whether the obligation and the legal expectation are inheritable or not. Actually, in chapter

two there is no lack of exposition on these matters which once again indicates how unnecessary a separate chapter, devoted to the subjects of the pollicitatio legal relation, is. I am of the opinion that the same applies for chapter four, in which there are not so many specifics either in the grounds for termination the legal relation, or in the legal regulation of nullity. Even if there are several specifics, they can still find place in chapter two. Thus, some concentration and economy in the exposition can be achieved.

However, the substantial scientific contribution of the Ph.D. student in his proposals for the improvement of the legislation, which are summarized and systematized in the conclusions, ought to be emphasized, as well as his indicating the tendency for broadening the field of application of the pollicitatio in a number of states in the world.

3. Conclusion:

In accordance with art. 6, par. 3 DAPRBA and art. 27 RADAPRBA, the dissertation needs to contain scientific and scientific-applicable results, which are an original contribution in the science and show the candidate has in-depth theoretic knowledge in the respective specialty and abilities to conduct independent scientific researches. According to art. 27, par. 2 RADAPRBA the Ph.D. thesis has to be presented in a form and volume, corresponding to the specific requirements of the primary unit, in which the Ph.D. student has conducted the research.

In my opinion, the presented by Mr. Vladislav Svetoslavov Datsov dissertation meets the above material legal requirements. It contains scientific and scientific-applicable results, which are an original contribution in science, and meets all the requirements of Development of the Academic Personnel in the Republic of Bulgaria Act (DAPRBA), the Regulation for its application (RADAPRBA) and the Regulation for the Terms and Order for Acquiring Scientific Degrees and Holding Academic Positions in the Institute for the State and the Law of the Bulgarian Academy of Sciences. The Ph.D. thesis shows the Ph.D. student has profound theoretic knowledge in the sphere of Private Law, manifesting qualities for conducting independent scientific researches.

With regard to the above and as a member of the scientific jury, in accordance with art. 9 DAPRBA, I convincedly give my positive mark to the presented dissertation and propose to the respectable scientific jury to award the educational and scientific degree “Ph.D.” to Mr. Vladislav Svetoslavov Datsov in the scientific field - 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.6. Law, Ph.D. program “Civil and Family Law”.

19th May 2023 Prof. Ph.D. Polya Goleva